

◆ Nyrkkeilyhanskat sopivat työtönkin käteen

URHEILU 23

KALEVA

SIVUT 19–36

Kulttuuri

◆ Lasse Liemola ei ole antanut kitaraansa pois

TÄNÄÄN 28

Kulttuuri

Urheilu

Tänään

Sarjakuvat

Lukijan sivu

Radio ja tv

Osastoilmoitukset

19–20

21–25

28–29

29

30

31–32

25–27

Kulttuuritoimitus. Puhelin 044 7995 773. Faksi (08) 5377 195. Sähköposti kulttuuri@kaleva.fi

PEKKA ALA-AHO

Oulu ei halunnut Gorbatshovin vierailun ajaksi Kekkosta kadulle. ”En ole mikään friikki, tämä on osa nykykansantaiteen historiaa,” Hailuodon kirjastonhoitaja-kulttuurisihteeri Kari Blomster tuumaa.

Esi-ite-taiteilijan marttyyritarina elää

Oulun musiikkivideofestivaalit aikamatkaavat kylmän sodan loppuvaiheisiin ja punk-menneisyyteen

Carita Forsman Kaleva

OULU Oulun musiikkivideofestivaalit alkavat tänään täydellä vauhdilla. Tarjolla on taukoamat- nähtävä Oulun Urho, trubaduu- rishow, joka haluaa viedä katso- jat aikamatkalle 1980-luvulle. Tä- nä vuonna tulee kuluneeksi 10 vuotta ite-taiteilija **Matias Kes- kisen** kuolemasta sekä edellis- tä Musiikkivideofestivaalien Kek- kos-spektaakkeliä, jonka tar- koituksena oli palauttaa taiteili- jan maine.

Monen asian summa

Vuonna 1989 Oulun kiistelt- jen veistosten näyttely toi **Matias Keskinen** suuren Kekkos-patsaan oululaisten nähtävälle Rotuaaril- le, mutta kaupungin isät halu- sivat sen piiloon Neuvostoliiton presidentti **Mihail Gorbatshovin** vierailun ajaksi. Patsas mur- tui aamuhämärissä tapahtu- neessa kuljetuksessa ja sen jään- teet hautautuivat Oritkariin tä- temaaksi. Mitään anteeksipyynt- töä tai korvauksia ei Keskisel- le herunut. Oulun Urho halu- aa nostaa ite-taiteen arvostusta ja muistuttaa nuorisoa vuoden 1989 tapahtumista.

”Kekkos-patsas palaa siis takai- sin Ouluun aitoina jäännöksi- nä”, kertoo tapahtuman puuha- mies **Kari Blomster**.

Hän ja tiettävästi dokumenta- risti **Matti Ollikainen** ovat ainoi- ta, joilla on tallella palasia alkup- eräispatsasta.

”Kävimme toisistamme tie- tämättä hakemassa niitä sieltä

Oritkarin rannasta. **Matti** siirsi tämän suuren nenän henkilöäu- tossaan kotiinsa, ja hän kävi jopa myöhemmin sitä tarjoamassa ta- kaisin **Matias Keski**selle. Hän ei sitä halunnut.”

”Patsaan rikkoutuminen oli varmasti kipeä asia taiteilijalle, joka oli rakentanut sitä yli kym- menen vuotta”, kertoo **Blomster**.

Tapaus on esimerkki ajasta, jolloin elettiin kylmän sodan loppuhetkiä ja Kekkosin perin- tö oli vielä käsittelemättä. Tähän liitettynä kansantaide ja Gorbats- hovin vierailu, niin törmäys oli väistämätön.

Aihe ei anna rauhaa

Matti Ollikainen ja **Kari Bloms- ter** tapasivat toisensa vasta tämän vuoden keväänä, kun jälkimmäi- nen järjesteli saman asian tiimoil- ta tapahtumaa Rantsilan omakus- tanne- ja pitäjäkirjapöydille.

”Meidän Oulun Urho -esityk- semme on esi-ite-taiteilija **Matias Keskinen** marttyyritarina. Hän ei saanut ainakaan 80-luvun Oulus- sa ymmärrystä, joten me haeme- me sitä hänelle. Samalla tämä on nykykansantaiteen aukikirjoit- tamista. Keskinen oli tyypillinen

ELJAS SALLMÄN/ARKISTO

Matias Keskinen tekemä kolmimetrisen Kekkosin pää siirrettiin aamuhämärissä pois Rotuaarilta vuonna 1989. Patsas hajosi kuljetuksessa.

ite-taiteilija, joka oli sodan käy- nyt, etulinjan mies. Hänen luo- vuutensa pulppusi usein taiste- luiden traumaista, ja hänen yh- teytensä kansalliseen identiteet- tiin rakentui ehkä nimenomaan Kekkosin kautta.”

Oulun Urho -poikkitaiteillis- sa esityksessä nähdään kaksi **Mat- ti Ollikaisen** tekemää dokument- tifilmiä, joista toinen, *Visiitti*, on

ennalta näkemätön. Lisäksi esillä on vuolijokislähtöisen toimitta- ja-kriitikko **Kari Kemppaisen** dia- kuvioita, joissa nähdään pään jään- nöksiä Oritkarin rannalta. Lisäk- si **Kari Blomster** esittää kirjoitta- miaan ja säveltämiään runoja.

”Tuomme näytille historiallis- ta ajankuvaa, esimerkiksi **Olli- kaisen** filmissä nähdään pätkiä **Gorban** Oulun-vierailusta. Tuon

FAKTA

Teini-ikäisen festarin teemana punk

- ◆ 14. kerran järjestettävä fes- tivaali esittelee jälleen kulu- neen vuoden aikana valmis- tuneet suomalaiset musiik- kivideot. Kaikkiaan 113 vi- deota pääsi kilpailuun ja lo- put 71 jäivät katselmukseen.
- ◆ Erikoisnäytöksissä kotimai- sia- ja ulkomaisia punk-vi- deoita, -musiikkilokuvia ja arkistojen aarteita.
- ◆ Esillä myös uunituoreita Kosketuksessa ja Näin se tehtiin -taltiointoja: Eppu Normaali, Apulanta, Pelle Miljoona sekä Zen Café.
- ◆ Näytökset Nukulla sekä Riissa. Parhaat musiikki- videot palkitaan Pumpeli- gaalassa Madetojan salissa lauantaina 8. syyskuuta kel- lo 20.30. Liput 10 e.
- ◆ Tarjolla myös poikkitaiteil- lisia spektaakkeleja Radiopu- helmista Oulun Urhoon se- kä tietysti Ilmakitaransoi- ton MM-kisat, jonka karsinta käydään torstaina ja finaali perjantaina. Tarkemmat ajat ja lippujen hinnat Kaleva. plussasta ja festivaalin omil- ta kotisivuilta www.omvf.net

ajan läpikäymisen kautta, voim- me ymmärtää Kekkos-patsaan kohtalon laajemmassa yhteydes- sä,” **Blomster** kiteyttää.

”Syä aiheen ajankohtaisuus- teen on ite-taiteen nousu 2000- luvulla. Uskon myös, ettei aihe anna rauhaa, ennen kuin se on käsitelty tarpeeksi monta kertaa.

Kyse on myös jokaisen oikeudes- ta taiteeseen.”

Oulun musiikkivideofestivaalit alka- vat tänään. Oulun Urho -trubadu- rishow torstaina 6. syyskuuta kel- lo 20 Nukun isossa salissa, Hallitus- katu 7, yhteistyössä Muusajuhlien ja Huutomerkki ry:n kanssa.

FAKTA

MusiXinen 5.–9.9.

- ◆ 1. Raúl de la Fuente: Nömadak Tx (Espanja 2006).
- ◆ 2. Magnus Gertten & Stefan Berg: Rolling Like a Stone (Ruotsi 2005).
- ◆ 3. Gene Graham: The God- father of Disco (Yhdysval- lat 2007).
- ◆ 4. Mika Kaurismäki: Sonic Mirror (Suomi/Sveitsi/Sak- sa 2007).
- ◆ 5. Kasper Collin: My Na- me is Albert Adler (Ruot- si 2005).
- ◆ 6. Visa Koiso-Kanttila: Talvi- nen matka (Suomi/Ruotsi/ Ranska 2007).
- ◆ 7. Ari Matikainen: Yh- den tähden hotelli (Suomi 2007).
- ◆ 8. Wendla Nölle: The Cho- sen Ones (Saksa/Yhdysval- lat 2006).
- ◆ 9. Uli M. Schueppel: Berlin- Song (Saksa 2007).
- ◆ 10. Ilona Zio: The Sounds of Silenes (Saksa/Tshek- ki 2006).
- ◆ Tuomaristossa istuu Edin- burghin elokuvajuhlien mu- siikkivideo-showcasen yh- dysvaltalainen tuottaja **Aida LiPera** (pj.), elokuvatuutkija **Emily Munro** ja ohjaaja **Jap- pe Päivinen**.

LEHDET

Kuka murhasi kirjallisuuden?

Ruotsalaiset kirjailijat ovat viet- täneet kesä kynsimällä toisiaan ja pohjoismaista dekkaribuumia.

Ernst Brunner ennusti sana- taiteen tuhoa, mikäli suoepa kri- tiikki ja ahneet markkinat hyväk- syvät vastaisuudessa dekkari- kuningatarten tuotteet kirjalli- suuden uudeksi standardiksi.

Yllättävää tukea hän sai rikos- kirjallisuuden modernilta klassi- kolta, **Maj Sjövalilta**, jonka mu- kaan **Liza Marklundin** köyhää kieltä on mah- doton lukea, ja rikospro- fessori **Leif G. Perssonil- ta**, joka vertaa **Camilla Läckeb**ergin romaanien raken- netta **Hevosshullu**-lehden tyttö- viihteeseen.

Nyt sama happamuus on levin- nyt Suomeen. Turun Sanomien mielestä **Taavi Soininvaaran Ju- malten sota** on kieleltään hävettä- vän vanhanaikaista poikakirjalli- suutta, josta vain **Outsiderilla** tai **Simo Penttilällä** voisi olla hyvää sanottavaa.

Onneksi Parnassossa ollaan sentään rakentavampia (4/2007).

Joensuulainen lääninpoliisineu- vos ja dekkariseuran veteraani **Mikko Varis** epäilee suomalai- sen rikoskirjallisuuden kehityk- sen pysähtyneen, koska menes- tyksen huumamat tekijät jäljit- televät toisiaan. Viisaampaa olisi etsiä vaikutteita muusta kauno- kirjallisuudesta.

Valintaraadissa itse istunut **Varis** erottaa massasta ainakin **Joh- t**lanka-voittajat. **Matti Rön**gän ja **Tapani Baggen** kieli on rikas- ta ja älykstä, asenne humoristi- nen ja humaan. Mutta uskaltaa- ko **Variska**n verrata heitä **Geor-**

IPARNASSO

ge Simenoniin, P.D. Jamesiin tai Fred Vargasiin?

No ei ihan, mutta vika on kuu- lemma kotimaisessa kulttuuris- sa eikä vain tekijöissä.

Kun tyypillinen suomalainen murha tehdään pienessä juoppo- ringissä, siitä ei luontevasti syn- ny Variksen kaipaamaa kokonai- sen yhteisön kuvaa. Ja kun koti- maisesta arjesta ei voi ammen- taa, niin sitten kai ulkomaisesta formaatista.

Näin dekkari hukkaa tilaisuus- tensa kertoa ihmiselämän vai- keimmista tilanteista uusin ta- voin, **Varis** murehtii.

Putte Wilhelmsson

Suoraa lähetystä ja arkistojen aarteita

Kaleva

OULU Musiikkivideofestivaalien Ilmakitaransoiton MM-kisojen finaalia voi katsoa suoraan lähetyk- senä Kaleva-plussan erikoissivus- toltta perjantaina 7. syyskuuta kel- lo 20.30 lähtien. Loppukilpailu vä- litetään verkkoon Club Teatrilta.

Kaleva-plussan sivustolla voi tutustua etukäteen finaaliin päässeisiin kansainvälisiin ilma- kitaristeihin.

Sivustolle päivitetään tuoreim- mat festivaaliuutiset päivien ai- kana.

Juttujen lisäksi sivustolta löy- tyv kuvagallerioita ja videoita festivaalien värikkäistä tapahtu- mista.

Kaleva-plussan Musiikkivideo- festivaalisivustolta voi myös kat- sastaa menneiden vuosien ilma- kitarointia ja Pumpeligaalojen loistoja. Videoita ja kuvagallerioi- ta on tarjolla aikaisemmilta vuo- silta.

Musiikkivideofestivaalien uutis- et, kuvagalleriat ja videot löy- tyvät Kaleva.plussan erikoissi- vustolta.

Sivusto löytyy osoitteesta <http://www.kaleva.fi/omvf>.

Sonata Arctica Teatrilalle joulukuussa

Kaleva **OULU** Suomen suosituimpiin metallibändeihin kuuluva So- narta Arctica konsertoi Oulussa Club Teatrilalla 27. joulukuuta. Kemiläislähtöinen yhtye keikkai- lee syys-lokakuun Pohjois-Ame- rikassa, Euroopan lavat ovat vuo- rossa marraskuussa ja kotimaa vuoden viimeisinä päivinä.

Haastavaa melodista metal- lia soittava Sonata Arctica jul- kaisi keväällä viidennen levynsä *Unia*. Bändin kaikki levyt ovat tä- hän mennessä yltäneet Suomes- sa kultalevy myyntiin.

Sonata Arctica esiintyi viimei- si Club Teatrilalla tämän vuoden huhtikuussa ja yleisöä keikalla oli yli 2000 henkeä, eli bändi pää- si esiintymään lähes loppuun- myydylle sallille.

Sonata Arctican Oulun-keikkaa lämmittelee Thunderstone, joka julkaisi keväällä neljännen albu- minsina nimeltä *Evolution 4.0*. Yhtye ilmoitti hiljattain laulajansa **Pasi Rantase**n ja kosketinsoittaja **Kari Tornackin** lähtevän bändis- tä. Tulevalla Euroopan-kiertueel- la ja Suomen-keikoilla tuuraaji- na toimivat Tarotista tuttu **Tom- mi Salmela** sekä Stratovariuksen **Jens Johansson**.

Sonata Arctica Club Teatril- la 27. joulukuuta. Liput konsert- tiin maksavat ennakoon 27 eu- roa ja ovelta 30 euroa. Ennako- lippuja myyvät Lippupalvelu ja

Sonata Arctica kiertää loppu- vuoden aikana Pohjois-Ameri- kassa ja Euroopassa. Oulun Club Teatrilalle yhtye saapuu 27. jou- lukuuta.

Oulun Levykauppa Äx. Ikäräja on K-15/K-18.

Club Teatrin syksy vaikuttaa jo nyt suhteellisen vilkkaalta. Perjantaina vuorossa on Ilmaki- taransoiton MM-finaali ja Disco Ensemble.

Muita syksyn esiintyjä ovat **Martti Servo** & **Napander** 21. syys- kuuta, **The 69 Eyes** 19. lokakuu- ta, **Vesa-Matti Loiri** 20. lokakuu- ta, **Hector** 29. lokakuuta, **The Ark** 31. lokakuuta, **Dimmu Borgir** 2. marraskuuta, **Nightwish** 11. jou- lukuuta sekä **Motörhead** 13. jou- lukuuta.